

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
16 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
seena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Narodno prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
ovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip
št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Bolje bo!

„Državni zbor je veliko storil in jaz se
nadjam, da bo še bolje.“

Tako je rekel presvitli naš vladar dne 1.
junija 1880 nekdanjemu ministru Jirečku v
glavnem mestu česke dežele, ki je zdaj tako
srečna, da ima v svoji sredi svojega cesarja
in prihodnjega njegovega naslednika, careviča
Rudolfa. Kako slavi narod česki svojega vla-
darja, kaka navdušenost je po Pragi, o tem
porečamo, kolikor nam dopušča prostor, na
drugem kraju; tu bodi nam le dovoljenih ne-
koliko opazek o političnem pomenu prihoda
našega cesarja v Prago in to ravno v tem
času, ko falirani „ustavaki“ Herbštovi z vsi
silami rujejo proti njegovi sedanji vladi.

Državni zbor se je razšel, velika večina
avstrijskih narodov, med temi slovanski vsi,
so bili zadovoljni z njegovim delovanjem, katero
kaže, da smo nastopili zdaj res boljše, pravo
pot. Prvi korak pač ni še veliko izdal, ker se
grehi celih 18 let ne dajo popraviti v enem
samem zborovanju, v enem letu. Vendar je že
človek vesel, če se delo, ktere ga tako željno
pričakuje, vsaj enkrat prične in tako prične,
da se že naprej vidi, da bo sponeslo, posrečilo
se, ker je pričeto na pravem temelju, po volji
presvitlega cesarja samega, čegar besede: „Jaz
hočem mir imeti med svojimi narodi“ so bile
tolažba vsem po prejšnji sistemi, zatiranim na-
rodom, v prvi vrsti gotovo Slovencem. In zdaj
ko se je posrečilo vladarju okrog sebe zbrati
svetovalce ministre, kateri popolnoma razumijo

njegovo voljo, in ko je ministerstvo za svoja
načela, ki so volja cesarjeva, pridobilo v dr-
žavnem zboru večino, vrezano po večini av-
strijskih narodov in je po dokončanem zboro-
vanju po vsi Avstriji — izvzemši nekatere hude
in male kote, kjer imajo Herbštovi in judje
svoje privržence — potegnil hladni, prijetni
veter miru, zdaj gre vladar sam v tisto deželo,
ktere poslanci so s svojim prihodom v državni
zbor, ki so ga toliko časa ogibali se, največ
ali vsaj izdatno pripomogli k razrušenju stranke,
ktera je bila na najlepši poti pogubiti Avstrijo
po uničenju blagostanja njenih narodov in de-
žel. Ali ni to najlepše pripoznanje delavnosti
in namenov narodnih českih poslancev in vse
avtonomistične stranke? Ali ne mora navdu-
ševati in vnemati naroda še bolj za presvit-
lega vladarja, če vidi, da on časti njegove vo-
ditelje tako, kakor nam povedó poročila s
Prage? Mi smo prepričani, da si bo priklenil
srca vseh Čehov tako, kakor si je pridobil
Dalmatince o svojem obiskovanju Dalmacije, in
ljubezen ter vdanost do milostljivega vladarja
je največja in najzanesljivejša podpora cesar-
stva samega.

„Jaz se nadjam, da bo še bolje.“ Te be-
sede cesarjeve so nam najgotovješe poročilo
o tem, da ministerstvo Taaffejevo trdno stoji,
da bo vse ščuvanje njegovih nasprotnikov brez
vspeha. To pa kaže tudi, da v viših krogih so
prišli „ustavaki“ ob vse zaupanje, da jim je
pot do državnega krmila za vselej zaprta, da
so toraj nastopili boljši časi za Avstrijo.

Vsak pravi Avstrijan se mora veseliti ta-

kih veselih prikazen. Do zdaj so patentirani
„ustavaki“ na Dunaji in njihovi privrženci po
drugih krajih ošabno upili: „Država (t. j. ce-
sarstvo) smo mi, vsak, kdor ni z nami, je izda-
javec cesarstva.“ Ta duh jih je tako prevzel,
da so šli še dalje in kričali: „Avstrija je nem-
ška,“ in zadnji čas so njihovi vodje celó pre-
drzni se speli do trditve: „Avstrija mora biti
nemška, če ni, je pa sploh ni.“ Ali ni to naj-
huje razžaljenje drugih narodov, katerih je ve-
liko več ko Nemcev, in ne bodo li take besede
dražile krvi in narodnega čutja vseh drugih?
Se vé, ustavaški gospodi in časnikarski judov-
ski sodrži se je zadnja leta pod gospodstvom
„ustavaških“ ministrov godilo kakor vrabcem
v prosu, zato so mislili, da jih od vladnega
krmila in državnih jasel nihče pregnati ne
more. V tej misli jih je vtrjevalo še to, da so
njihovi prvaki v viših krogih vsaj na videz
imeli trdno podporo, zato so se tako zarastli,
kakor plevel na njivi, kjer ni bilo dolgo že
čistilne brane. Da je toraj naloga Taaffejeva
težavna in sem ter tje celó — vsaj na videz
— nevarna, to bo lahko sprevidel vsak, kdor
je le količkaj natančneje opazoval notranje po-
litično življenje zadnjih let v Avstriji.

Težke naloge se je lotil grof Taaffe, a
zdaj mu mora igrati srce radosti, ko vidi, da ga
sam vladar v njegovem prizadevanju za spravo
narodov med seboj tako izdatno podpira. Ž
njim vred navdaja radost in vesela nada vse
narode, ki si želijo miru, ker vidijo vladarja
samega podati se med Čeha, kateri so bili od
dunajske „ustavaške“ stranke in od vsega du-

Pijanec.

Našim ljudem podomčil Vilinski.

2. Medene nedelje.

(Dalje.)

„Vem, vem, draga mi snaha, da bi rada
videla, da ti stari očka še dolgo živi, da ga
njeguješ in mu strežeš. Vem to, mila mi hčerka,
da imaš dobro srce; sam Bog bodi zahvaljen,
da je tako dobro ženo dal mojemu Janku. Ti
si nam prinesla, spoznati moram, pravi blago-
slov v hišo; vse se mi zdi, da je nekam bolj
prijazno v hiši, od kar si ti pri nas. Naj te
mili Bog še dalje blagoslovlja, da bi obadva
zmerom srečna bila. Bogu bodi hvala, dela
imamo dosti, mlinski kamni nikdar ne praznu-
jejo; mlevi je toliko, da je vse zmagati ne
moremo. Unidan je bilo, ko sem tri tovore žita
poslal Cvetniču mlinarju. To je siromače pri
sedmerih otrocih; vsi bi radi jedli, kruha pa
nič. Pri nas je bilo zmerom dosti zasluzka.
Tudi letos kaže dobro. Moja stara, veš da ni, da
bi se polenila, ta je napredla in natkala polne
šrambe platna vsake vrste, ko bi bila sila.
Vidva bota prevzela gospodarstvo in ne bo
vama hudega; ali nama, nama je bila huda,
ko sva z malim začela; o, to ti je bilo skrbi

in potu, preden je bil hlev, u hlevu pa kra-
vica. Priporočam vama, ne pozabita starega
očka, kadar umrje, pa tudi s staro lepo ravnajta.
Pa še to-le vama rečem: siromakov ne
podita od hiše, radodarna bodita do ubogih,
le dobrih rok bodita. Veš Katinka, to sem
sam izkusil, pa skozi celo svoje življenje, da
nikdar ne oboža, ki siromakom deli. Tista leta
16 in 17, ko je bila tista strašna lakota, po-
vsod siromaštva na kupe, da se Bogu smili,
takrat sem sam ta mlin imel v zakupu in pa
to le hišo, takrat le hišico, majhno in nizko
kolibo. Takrat je bilo malo mlevi, malo mlevi,
malo dela, skoro nič zasluzka. Dela sem šel
iskat, da se s staro preživim, mati je pa doma
predla. Večkratni nismo imeli ne suhega kruhka
ne koščka trde skorjice pri hiši. Tebe Janko,
-- ki je zdaj noter stopil — še ni bilo, tvoja
stareja brata pa sestra so pomrli, pa kolikrat
so naju kruha prosili sirote, pa zastonj. Še zdaj
se mi bridko stori, kako so po miznici iskali,
pa ni bilo drobtinice, ni je bilo. Vidita, pa
vendar nama je Bog pomagal. Če je prišel
kak berač ali popotnik, sprejel; sem ga pod
streho in mu privoščil, kar mi je Bog dal.
Siromaki so to vedeli, da Prašnikovi niso trdi
in so radi prišli v Prašnikov mlin. „Bog po-
vrni“, so dejali. V mošnjo res nisem imel

kaj deti, toda mili Bog — nikoli ga ne morem
dosti zahvaliti — Bog mi je vse res obilno
povrnil. Lačna leta so prešla in mlinar Prašnik
je bil bogat, tako je vsakdo rekel; pa res,
premožna je bila Prašnikova hiša. Otroka moja,
vedita pa, veliko veliko se je bilo vkvarjati in
mnogo sva trpela z vajino materjo, krvavo sva
se potila, žuljave roke sva nosila, trudila in
garala od jutra do mraka, ponoči in podnevi.
Kar sva pridobila; kar imava, to je naše, je
pošteno blago. Ravnala sva se po slovenskem
pregovoru, ki veli: Moli pa delaj; molila sva,
delala sva pa hranila, zapravljala nisva. Za-
pomnita si, da nisva zapravljala; pa dobro si
tudi v glavo in srce vtisnita, kaj pravi pre-
govor, da poštenost najdalje trpi in da vse
stoji na božjem blagoslovu.

„Čemu pa zmerom o tem govoriš?“ je de-
jala stara Prašnikovka, „kako nas boš zapustil,
to skrb Bogu prepusti; in pa o tvojem ranjcem
očetu — Bog daj dobro — ali ni dosegel svo-
jih 70 let in še 5? ti imaš pa še le 60 in?“

„E, stara, ne čudi se toliko, da o smrti
govorim. Kaj je nima vsak kristjan pričako-
vati sleherno uro? Kaj bom čakal, da me za
vrat zagrabi? Veš, jaz najbolje čutim, kako
da mi je. Polagoma se koncu približujem. Tako
je.“

najskega centralističnega in judovskega časnikarstva do zdaj gotovo najhuje zasramovani z besedo in podobami; toliko zasmehovanja in zaničevanja more prestat le slovanska potrpežljivost, drugi narodi nimajo take.

Kakor veseli toraj gledajo vsi slovanski narodi za cesarjem med Čehi bivajočim in od njih z največjo navdušenostjo sprejemanim, tako mora grizti vsaka novica s Prage tiste ljudi, kateri si na vso moč prizadevajo ohraniti razne narode in stranke v razporu med seboj, ker to je njih delo, njih zaslužek, njih dobiček. Zdaj, ko vidijo in videti morajo, da je najvišji faktor v državi, presvitli vladar sam odločno pokazal svojo nevoljo zoper tako pogubno početje, bodo pač skoprneli in onemogli in narodi avstrijski bodo prišli do tako potrebnega, tako zaželjenega notranjega miru in blagostanja cesarstva in njegovih prebivalcev.

Zato se radostno pridružimo tudi mi svojim srečnim slovanskim bratom Čehom, ki imajo zdaj svojega vladarja v svoji sredi, z navdušenem klicem:

Slava našemu presvitlemu cesarju, vzvišenemu spravitelju narodov avstrijskih!

Cesar v Pragi.

(Dopis z Ljubljane.)

Zlata Praga, eno najlepših, najimenitnejših in najstarejših slovanskih mest, ponos in trdnjava zapadnega Slovanstva, mesto stoterih in tisočerih zgodovinskih spomenikov, v prekrasni legi, z impozantnimi poslopji, ta stara stolica českih kraljev in tudi nemško-rimskih cesarjev, časti in pozdravlja v svoji sredi odličnega gosta, svojega kralja in avstrijskega cesarja Franc Josipa I. V večih časnikih, kakor je naš, čita se vse nadrobno, kako lepo je mesto ozaljšano, kako veličasten je bil sprejem, kako so vladarja ogovorili razni dostojanstveniki, kaj jim je on odgovoril, kako lepo je bilo mesto razsvitljeno, ktere zavode je cesar obiskal itd. Našemu skromnemu listu bi zmanjkalo prostora, ako bi hotel to vse na drobno popisati; ostaja nam le možnost, da nekoliko besedi spregovorimo o splošnem vtisu, ki ga ta slovesnost dela na politični svet. Da je nemškutarjem in ustavovercem cela stvar neljuba, to kažejo njih organi zadosti jasno s

svojo pisavo. Toliko veselejših nad pa so Čehi. Svetli vladar jim je simbol in poročstvo pravice in boljše bodočnosti. Pri vseh svojih bojih z dunajskimi, centralističnimi vladami niso Slovani nikdar obupali nad cesarsko hišo, nad pravičnostjo vladarja, od ktere so pričakovali, da bo o svojem času zlomil veliko moč ustavoverne stranke, ter jej iztrgal vladno krmilo. Slovanom pa narodne in natorne pravice zagotovil.

To upanje v cesarjevo pravičnost začelo se je toliko krepkeje dvigati, odkar je nastopil vlado pravični in nepristranski grof Taaffe, kteremu cesar popolnoma zaupa. Tega Taaffeja, ki so ga nemčurski listi dan na dan toliko zaničevali in napadali, njega cesar toliko obrajta, da je potoval v Prago, da tako pokaže svojo nagnjenost za česki narod, kteremu ustavoverna klika po vsej sili odreka ravnopravnost. Tudi „Wiener Tagblatt“ priznava, da je cesarjevo potovanje toliko ko odobravanje Taaffejeve politike. Da ima cesar vse druge nazore, nego ustavoverci, to se vidi tudi iz tega, ker je pohvalil sedanji državni zbor, na kterem ustavoverci niso hoteli pustiti nobene dobre diake.

To pa ravno liberalce strašno peče, ker vidijo, da so ob ves upl. v pri dvoru, da njihovo ropotanje in vpitje prav nič ne izdā, da se cesar za to še ne zmeni. Čeravno imajo vse dunajske časnike v svojih rokah, čeravno jim še inozemski, nemški listi pomagajo, čeravno toliko rogovilijo s svojimi resolucijami, čeravno Taaffejevo vlado toliko obirajo, — vladar vendar le Taaffeju več verjame, on vendar želi, da bi se sprava med narodi dosegla in v ta namen potuje v Prago, v glavni tabor doseganje opozicije! Da to centralistom ne more biti všeč, razume se lahko; pa doživeli bodo več; prepričali se bodo, da je težko plavati proti vodi, kakor smo mi to skusiti morali. Ustavoverci se obnašajo, kakor bi bili le oni sami poklicani Avstrijo vladati, in kakor bi morala država konec vzeti, če je oni ne komandirajo. Na kaj pa opirajo to svojo pravico? Leta 1848 so res z orožjem in puntanjem cesarja prisilili, da jim je po ustavi odstopil nekaj pravic; pa on ustave ni dal samo za Nemce, ali pa za ustavoverno stranko, ampak za vse narode v državi, in smešno je, ako ustavoverci

mislijo, da so le oni dediči za absolutizmom, in da le njim pripada oblast. Dolgo časa sicer so terorizirali (plašili) slovanske narode in konservativne Nemce. Pa svetla krona je sledujoč spoznala, prvič, da moč te stranke ni tako velika, drugič pa, da blagostanje narodov ne napreduje pod rokami nemško-liberalcev, temveč da se država le slabi na denarnem in političnem polju. Zato je bil poklican grof Taaffe, da postavi namesto nasilja pravico, namesto narodne tesnosrčnosti splošno ravnopravnost, namesto strankarstva domoljubje. Glasni in navdušeni slava-klici v Pragi so vladarja prepričali, da so mu Slovani zvesti podložniki, zvestejši, ko njih obrekovalci, bahati ustavoverci, ki imajo v svoji sredi Schönererje, ki javno govore o združenju z Nemčijo! Krona išče porazumljenja s Čehi, in ker ga iskreno išče, ga bode tudi našla, saj o tem nihče ni dvomil, da ima cesar enako srce za vse narode; saj krona sama izprevidi, da se z zatiranjem Slovanov spodkopava moč Avstrije in dela le v korist Nemčije. (Ako se pa česki narod dogovori s svojim kraljem, kdo more kaj ugovarjati? Kdo se briga potem še za ustavoverce?)

Politični pregled.

Avstrijske decele.

V Ljubljani 5. junija.

Vsa pozornost je obrnjena zdaj na **cesarja v Pragi**. Da ima ta dogodek političen pomen, o tem so skoraj vsi listi edini. Nekteri ustavoverni listi bi pač radi cesarjevemu potovanju odrekli vsako politično stran; pa tega jim nihče ne verjame. Celo dunajski „Tagblatt“ priznava, da to potovanje pomeni odobravanje Taaffejeve politike. Kdor bi o tem še dvomil, opozorujemo ga na cesarjev izrek, ko se je v delovanju državnega zbora nasproti Jirečku pohvalno izrazil. „Državni zbor je veliko storil“, rekel je vladar, „pa upamo, da bo še več.“

Kdor časnike čita, se bo še spominjal, kako so nemškutarški listi o sedanjem državnem zboru pisali, da ni ničesa storil, da je bilo prazno, neplodno zborovanje; celo baron Schwegel se je izrazil, da državni zbor ni izpolnil obljub prestolnega govora. Zdaj jih pa cesar sam po ustih bije, ker pravi, da je dr-

Katinka si s predprašnikom obraz zakrije, pa ven hiti. —

Mlinarjevi so bili obče spoštovani ljudje. Gospod župnik so se radi pri njih oglasili, kajti Prašnikov oča so bili pameten mož, bili so mož beseda, mož poštenjak; če so oni eno rekli, pa je bil — mir besedi, kadar so bili pri gospodu gostje, bili so gotovo tudi Prašnikov oča med njimi. Njegova žena je bila tega prav vesela in rada je pravila, da je bil nje mož povabljen k gospodu v gosti, na kosilo: in kako je ondi bilo. Mlinarjevim se ni moglo nič oponašati, še manj pa to, da v cerkev ne hodijo; veliko jim je bilo do praznika in nedelje in za božjo službo. Janko poprej res ni maral veliko za svete reči, pa odkar se je bil s Katinko oženil, se je ves spremenil. Vsako nedeljo so se peljali vsi skupaj v cerkev, uro daleč.

O veliki noči je bilo, ko Janko zadene na svoje nekdanje tovarše, ki so pred cerkvijo stali in zijala prodajali. „Lejte, lejte,“ so dejali, „veseli Janko se je v pobožnika sprevrgel.“ Vsi se zakrohočejo. Janku kri v lica šine da meri s pestjo; sprijeli bi se bili, ko bi ga žena potolažila ne bila.

To zasmehovanje ga je zelo jezilo. Rad

je imel tovarše kakor svoje brate. Velikrat se je spomnil, kako vesel je bil časih med njimi, dasi tudi je kdaj kako neumno ubral. Še zdaj ga je mikalo, da bi šel med-nje, pa je Lenki skrbno prikrival, da je ne razžali; nejevoljen je pa vendar bil zavoljo tega. Njegova žena hitro spazi, kaj da mu je. Ko se je delal večer, je stal Janko na pragu pa gledal, kako se mladina pod lipo veseli, šali in skače in guglje pa misli, kako se je tudi sam nekdan tako veselil. Ta hip pride Katinka in mu ljubeznjivo dé:

„Janko, nekaj ti ni prav; kakor bi bil nekaj zgubil, tako se vedeš. Si mar name jezen?“

„O, kaj še; nimam za kaj ná-te jezen biti; ali sam Bog ga vedi, da sem tako čuden in nautisnjen. Pride mi, da bi vse strl.“

„Dragi moj, veš, jaz pa vem, zakaj si tak; pa ne smeš biti hud; veš?“ —

„Ne vem ne, le povej.“

„No, vidiš, ti bi rad kaj med ljudi prišel; tega ti ne more nobeden zameriti. Celi teden delati, nikdar ne biti brez opravka, naposled se vendar prileže kozarec dobrega vinca. To ni greh in ne sramota. Hvala Bogu, toliko že prislužimo in prihranimo, da za svoje veselje lahko izdaš kako dvajsetico. Ne misli, da mi

to težko dé, če ga kozarec izprazniš. Vidiš, jutri se Jožko popelje na Dobrovo; pa da prazen nazaj ne vozi, naj spotoma pripelje vedro dobre kapljice; vemo, kaj velja, in toraj ceno lahko spotoma tjakaj pošljemo. Zmeraj je dobro, da je vino pri hiši, brez gostov pa nismo nikoli, vsak hip v krčmo pošiljati je pa tudi sitno. Kaj ne, Janko, da bo prav tako?“

„Kaj pa da; sam sem že mislil na to, pa sem menil, da ti ne bo po volji; jaz bi pa vina nikdar ne okusil, ko bi imel tebe žaliti.“

„Kaj bi bila to žalitev? Vidiš, pa še tole. Potem tudi lahko pride kaj vrlih in postavnih mož, pa bi se kaj pogovorili in kaj pametnega pomenili, kterikrat tudi kaj poigrali, to bi bila zabava, ali —“

„No, kaj misliš? Kaj si hotela reči?“

„Kaj ne; tistega kolarskega hlapca, tistega slaboglasnega človeka, kako se mu že pravi? — tistega logarja Filipa, kaj ne, teh ne boš klical k nam; bojim se jih kakor gadov.“

„Ne boj se jih, ta dva mi ne prideta čez prag; dobro se mi zdi, da sem se z njima razdružil fa razpri; taki malopridneži bi bili moja nesreča.“

„No, bodi Bog zahvaljen, da ti sam spoznaš! — Lej, tam gre pa naš stari znanec,

žavni zbor veliko storil. S tem hoče tudi reči, da je z državnim zborom, kakoršen je zdaj, popolnoma zadovoljen, in da veliko upanja na njega stavi. Glavna naloga Taaffejeva je, sprizniti narode, in cesar sam mu pri tem pomaga, ker se je podal v Prago, da s svojo navzočnostjo pomiri duhove.

Z veseljem nas mora navdati, da se cesar zanima za vse javne dogodke in dnevna vprašanja. Tako je pomenljiva cesarjeva beseda knezu Auerspergu: „Deželne doklade rastejo od leta do leta; menda so šole tako silno drage.“ Ustavoverni Auersperg se je čutil zadetega, v zavesti, da so drage šole delo ustavovercev, za to je hotel cesarja pomiriti, češ, da se doklade porabijo tudi za druge potrebne reči, ne samo za šole.

Ko je Rieger rekel cesarju, da se bo sprava dosegla, kedar se pomirijo nekteri prenapeti duhovi, in da bodo Čehi v deželni zbor stopili, ter s potrpežljivostjo šli na delo, odgovoril mu je cesar: „Potrpežljivosti se morate od mene učiti.“ Iz teh besedi je zopet jasno, da cesar spremlja v duhu vse notranje prepire v Avstriji, in da mu to dela veliko bolečin, tako da se mora v potrpežljivosti vaditi. Ako cesar tako iz srca govori, kakor tu v Pragi, potem smemo soditi, da njegovo potovanje ni bilo samo oficijalno in ceremonijalno, ampak da je bil prav do bistva pretresen po sprejemu od česke strani, tako da je še on začel iz srca govoriti.

Česki listi pričakujejo mnogo dobrega od tega cesarjevega potovanja. Nemško-judovski listi pa še zdaj svojega ščuvanja ne morejo opustiti. Vlada hoče bojda volilni red za česki deželni zbor spremeniti, temu pa se upirajo nemški Pemci. Liberalni listi pišejo o veliki razdraženosti med nemškimi Pemci, ter hočejo vlado ostrašiti, da bi volilni red pri starem pustila. Ta volilni red je očividna krivica, in da krivica v veljavi ostane, zato hočejo vladi groziti in jo strašijo z Bismarkom in Schönererjem! Patriotizem nemških Pemcev se kaže v prav lepi luči. Zdaj, ko cesar v Pragi biva in ga vsi pošteni domoljubi iz srca pozdravljajo, pošiljajo ti nemški Pemci adrese in zaupnice tistemu Schönererju, ki je javno rekel, da je Velikonemec, in da želi združenja avstrijskih Nemcev s Prusijo! Takemu možu, ki bi še ne smel v državni zbornici sedeti, če bi imel toliko časti, kakor ima dolg jezik, ta-

kemu zaupnice pošiljati ob času cesarjevega prihoda, to je več ko predrzno, to je nesramno!

„Narodni Listy“ zahtevajo, naj se potrdi tisti volilni red, kakor ga je sklenil deželni zbor pod Hohenwartovo vlado l. 1871, ko so bili Čehi še v večini.

Poljska deputacija se je podala na pot, da cesarja povabi, naj še Galicijo obiskat pride; v ta namen (za sprejem cesarja) dala bo dežela 80.000 glid. Nekaj dni se bo cesar še na Českem in Moravskem mudil.

V zadevah vprašanja, kateri jezik naj bi bil **državni jezik**, piše česki v Kolinu izhajajoči časopis „Koruna česka“ tako:

„Nemci hočejo, naj se proglasi nemščina za državni jezik. Ali si je mogoče misliti več impertinenco? Ali se dá na tako predrzno drugače odgovoriti, ko tako, kakor so odgovorili naši predniki v petnajstem stoletju na zahtevanje, da se naredi postava, vsled ktere je nemščina državni jezik, ko so Nemce s cepci zapodili? Ako hočemo govoriti o „državnem jeziku“ za česke dežele, potem ni drugega jezika, da bi mogel državni jezik postati, ko česki. Ta jezik ima pravico biti državni jezik v Česki, na Moravi in v Šleziji. Mi pa nemamo nič zoper to, če se v drugih, nemških deželah proglasi nemščina za državni jezik. Nemci so začeli ščuvati in skušati, kdo bo več zahteval. Dobro, zahtevajmo še mi. Oni hočejo nemški državni jezik, mi hočemo češčino za dežele česke krone. To naj zahtevajo naše občine, kajti z Nemci se že ne dá drugače govoriti, ko tako, da se še več zahteva, kakor oni zahtevajo. Naj tedaj živi česki državni jezik v deželah českih!“ Tako krepko in možato pisanje človeku prav dobro dé, če pomisli na brutalno obnašanje nemškutarjev. Na Krajskem je na pr. le ena pest Nemcev, in vendar so Schrey in tovarši hoteli slovenski jezik čisto ven vreči iz deželnega odbora pisarne, ter posiliti nam čisto nemško uradovanje. Ali nemamo mi stokrat več pravice, popolnoma odstraniti nemški jezik iz naše dežele, ki je čisto slovenska? Naša popustljivost in potrpežljivost z nemškim jezikom pripeljala nas je tako daleč, da se pri nas vse nemški uraduje, in da je celo deželni odbor hotel slovenščino izbacniti. Od naše strani je bila in je še velika napaka, da sploh priznavamo nemščino kot „drugi deželni jezik“, kar v istini ni; kajti na Dunaji je veliko več Čehov, ko pri nas Kočevarjev, pa vendar ne vedó

nič o kakem „drugem deželnem jeziku.“ S tem so germanizaciji vedno vrata odprta, in dokler se uraduje v obeh jezikih, tako dolgo smo zmirom v nevarnosti, da, če druga sapa pride, nam zopet celo ravnopravnost odnese. Naša narodnostj bo še le tačas gotova, kedar uradniki ne bodo drugače uradovati znali, ko v slovenskem jeziku. Zato pa nujno potrebujemo slovenskega vseučilišča, kjer se bojo izgojevali slovenski juristi, profesorji in duhovniki. Mi smo trdno prepričani, da bo s časom ves slovenski svet spoznal potrebo slovenskega vseučilišča, in sedanja vlada nam ga bo tudi dala.

Adresa, ki so jo **Mladočehi Gladstonu** poslali, se glasi: „Valovi zgodovine so že davno preplavali grob češke države. Pa Čehi še stanujejo v zemlji zvojih prednikov. Čehi ne bodo nikdar pozabili, da je ob času njih narodne, nezgode na Angležkem mnogo src vtripalo za pravico, in še tužni Čehi so se veselili, videti ta Miltonov narod v njegovi velikosti in plemenitosti.

Velespoštovani gospod! Vaša sijajna zmaga daje nam sinovom napredujočega naroda priliko, da vam in celemu narodu angležkemu iz celega, veselega srca čestitamo. Blagor narodu, kojega voditelj nosi zastavo resnice in človekoljubja. Italjani vam ne bodo nikdar pozabili, kaj ste za njih svobodo storili, med slovenskimi narodi pa se bo od roda do roda pripovedovalo, kaj ste storili za balkanske mučenike. Blagoslov in hvaležnost milijonov bosta spremljevala maščevalca Poeriona, nasprotnika absolutizma in razglasitelja grozodejstev nad Bolgari. Slabe besede ne morejo dopovedati, kaj mi za čutimo za vas, ki se borite za krščanske principe, za za ktere je česki narod toliko prestal. Česki narod se joka nad svojo minulo slavo, pa on ne neha upati, da bodo pravica, svoboda in človekoljubje še enkrat v veljavo prišle. Te principe zastopate vi, častiti gospod, in za to vam izrekamo svojo hvaležnost, ter živimo v nadi, da bo novo upanje zacvetelo tam, kjer so bile do zdaj le zolze in muke.“

Vnanje države.

Turški sultan neče sprejeti angležkega poročnika Göschena, ker je že zvedel, da mu ta nič dobrih novic ne prinese. Vsled tega bo angležka vlada ali nazaj pomakniti se, ali pa še bolj ojstro postopati morala. Sultan je sklical uleme in jim predložil ti dve vprašanji:

dobri starina je, kovač Kerpan. Pokliči ga, pa sedi ž njim pod lipo, na uno-le klopico, pojedem še po starega očka, da pridejo k vama ven, pa si bote kaj povedali do večerje, in ko bo ta gotova, vas pokličem.“

3. Domače življenje.

Pri Mlinarjevih je šlo vse po starem, vse je gladko teklo. Dvakrat srečni so bili pa, ko so dobili sinčka. — Stari oča Prašnik je sinu izročil vse gospodarstvo in zdaj ni imel drugega opraviti, ko malega Jančka v naročje jemati, njegovati, prenašati in popevati mu. Toda zdravje očeta Prašnikovega je šlo vedno bolj navzdol; možiček je vedno bolj slabel, skoro vidno je staral. Hud kašelj ga je davil in tako ob moč pripravil, da brez palice se še prestopiti ni mogel. „Škoda“, so dejali gospod župnik, ki so starega Prašnika kaj radi obiskovali, „res škoda, da častitljivi starček tako boléha, izgubili bomo najboljšega župljana.“

Mlada mlinarica je bila zares izvrstna gospodarica. Ker je bila prijazna do poslov in družine, so jo vsi radi imeli; ubogi in na-

dložni pa so se k njej zatékali, kakor k svoji materi. Je pa tudi na to gledala, da je v hišo dobivala le dobre in poštene posle, zakaj prepričana je bila, da malopridni posli so gospodarstvu velika nesreča. Vsako jutro in vsak večer, ko je zvonilo angeljevo češčenje, so morali biti vsi doma in skupaj moliti. Že stari Prašnik je hotel vvesti lepo navado, da bi skupaj molili, ker je videl z lastnimi očmi, da tisti gospodarji, ki nimajo te lepe navade, da tisti sami niso nič prida ljudje in da njih hiše na boben gredo. Tudi Janko se je s to navado sprijaznil, pa saj je znala tako lepo Katinka ž njim ravnati, da se ni jezil in da je bil vselej zadovoljen. Nekega dne se pa on res vjezi. Zakaj? Prvi hlapec je prišel v hišo in službo odpovedal.

„Gospodar, že dvanaest let služim pri tej hiši, v tem mlinu, za prvega hlapca, da sem skoraj kakor domač. Jaz vem vsake stvari glas, vem, kako je to in ono, nikdar se ne zmotim, nikdar nič napak ne storim, ako tudi mi zavežete oči. Vi ste pošten človek, poštenjak, moram reči. Proti vám in proti stari gospo-

dinji nimam nič, ne žal-besede nisem slišal; ali mlada gospodinja s svojimi neumnimi domišljeji, s svojo pregnano pobožnostjo, ta previhana bogomoljka, veste, ta mi pa preseda. Saj sem vendar tudi jaz kristjan, hodim po pameti v cerkev in o veliki noči k spovedi in tako naprej, če tudi na rožnem vencu dan na dan jagod ne zobljem. Mlada gospodinja me svarí in krega kakor svojega otroka. Veste gospodar, to jej le iz glave izbite, da se je jaz moram držati za krilo. Ako le eno uro pozneje domu pridem, pa je ogenj v strehi. Uni pot sem iz krčme res malo trčen prišel, pa vi, gospodar, saj veste, kako je, kako se ga človek hitro naleze, da še ne ve kdaj. Pa kaj se gospodinja za to briga? Veste, tako me je prala in zmivala, da mi je pamet zastajala. Kaj sem neumen, da bi to prenašal? Kratko malo ne. Dobite si drugega hlapca, jaz se vam za službo zahvalim, to soboto, ki pride, pobrem svoja kopita pa grem.“ (Dalje prih.)

1. Ali se ima morilec ruskega častnika Kumeraus, Weli Mehemed, — s smrtjo kaznovati
2. Ali se sme dopustiti, da bi se tuje vlade vmeševale v zadeve turške države? Na obe vprašanji so uleme odgovorili, da: ne. Zbuja se splošna strast mohamedanov zoper tujce.

Ruska cesarica je umrla. Vsled tega naš cesar ni obiskal nemškega gledišča v Pragi.

Albanci so dali tujim konzulom spomenico, kjer prosijo pravice, ter izrekajo, da nečejo biti podvrženi Slovanom, ampak samostojni in svobodni. Nemški listi spremljajo to izjavo simpatično; ko so pa Slovani pošiljali enake izjave med svet, niso imeli ti „pravični“ časnikarji zanje družega, ko porogljiv posmeh in hudobno obrekovanje.

Črnogorci in Albanci si še vedno oboroženi nasproti stoje. Kdaj bo tega dvomljivega stanja konec? Te dni je bil srbski polkovnik Horvatovič v Cetinji in knez ga je s častjo sprejel. Nekteri listi so pisali, da je prišel v Cetinje zaradi zveze med Srbijo in Črnogoro. To pa ni res, ker Horvatovič pri srbski vladi ni nič priljubljen, in bi ona za tak posel družega izbrala.

Domače novice.

V Ljubljani, 5. junija.

(Ljubljanski župan gosp. Lašan) je bil v četrtek na rotovži inštaliran. Deželni predsednik g. Winkler, kateremu je kot cesarskemu namestniku gosp. Lašan dal obljubo, mu je pri tej priliki priporočal delati na spravo med strankami, novi župan pa je povdarjal vedno le „ustavno“ pot. Zvečer so mu napravili nekteri njegovi strankarji v kazini banket, pri katerem se je veliko govorilo in napivalo. Nam se zdi mikaven le govor vit. Kalteneggerja, ki je priporočal — čujte! — svojim tovaršem z m e r n o s t v političnem življenji. Z m e r n o s t in vit. Kaltenegger! Ali ni to tako, kakor da bi pijanec priporočal treznost? Vit. Kaltenegger je v vsem svojem delovanju, kar je v političnem življenji prišel do večje veljave, pokazal se najviše potenciranega strastneža in zagrizenca, to mu je bilo naklonilo tako mržnjo vseh narodnjakov in nepriljubljenost, da se še Dežman ne more bahati s tako. Narodna stranka mu je sprvega ponudila spravljivo roko, sam dr. Bleiweis ga je skušil pridobiti z javno pohvalo njegove nepristranosti v deželnem zboru; a ko je pokazal pravo lice, ko je vselej strastno govoril pri shodih konšt. društva zoper narodno stranko, ko je dal svoje prostore shodom nemškutarskih poslancev, ko je povsod, kjer je mogel, pokazal svojo animoznost zoper vsako narodno reč in se vdeležil vseh manifestacij zoper njo, morali smo zgubiti vero do njega in vrstiti ga najhujšim nasprotnikom naše reči, kar je tudi z dušo in telesom. Če tak mož toraj govori o zmernosti, ali ni to največja ironija? Ako bi mu bile pa te besede — cesar pa nikakor ne verjamemo — vendar kipele s srca, mu moramo prav odločno klicati: „Prepozno govoriš tako, svoje ime si že zapravil.“

(Deželni zbor kranjski) se prične v torek 8. t. m. s slovesnim duhovnim opravilom ob 10. uri v stolni cerkvi, potem se zberó poslanci v zbornici. Dnevni red bo kratek, le navadni nagovori, obljuba novih poslancev gg. Vestenecka in Grasellija, volitev verifikatorjev in rediteljev in izročenje poročil deželnega odbora. Koliko časa je odmerjenega zborovanju, še ne vemo.

(Redka zver.) Ta teden je v Ižici ljubljansk ribič vjel 17 funtov težko vidro živo. Vidre so tukaj redke; posebno v tako mali vodi, kakor je Ižica.

(„Brencelj“ št. 5.) bo prišel danes na svitlo s tremi velikimi in dobro izdelanimi podobami.

(Vabilo) k sokolskemu večeru, kateri bo v nedeljo 6. junija t. l. pri lepem vremenu na vrtu, pri slabem pa v salonu čitalnične restavracije. Sodeluje pevski zbor čitalniški in mestna godba. Program: I. oddelek. 1. „Na noge braća“, zbor. 2. „Bodi zdrava domovina“ zbor s tenor- in bariton- solom od dr. B. Ipvca. 3. Komičen prizor s petjem, predstavlja g. Peregrin Kajzel. 4. „Zvezdi“, zbor z bariton-solom od A. Nédveda. 5. „Devi“ čveterospjev. 6. „Lepše rožice“, zbor z bariton-solom od A. Nédveda. 7. „Pavliha“, komičen prizor, predstavlja g. J. Skalja. 8. „Kje dom je moj“ in „Po jezeru“, trobi na rog Sokol gosp. V. Legat, spremlja ga čitalniški zbor. II. oddelek. Godba. Vstopnine so gg. pevci in Sokoli prosti, vsak drugi plača 20 novčičev. Začetek ob 8. uri zvečer.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 10 gld. 24 kr.; — rež 7 gld. 30 kr.; — ječmen 5 gld. 39 kr.; — oves 3 gld. 56 kr.; — ajda 5 gl. 51 kr.; — proso 5 gl. 51 kr.; — koruza 6 gld. 50 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 47 kr.; — fižol hektoliter 9 gld. — kr.; — masla kilogram 82 kr.; — mast 70 kr.; — špeh frišen 60 kr.; špeh povojen 70 kr.; jajce po 1½ kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 54 kr.; — teletnine 60 kr.; — svinjsko meso 62 kr. — Sena 100 kilogramov 1 gld. 95 kr. slama 1 gld. 78 kr. 100 kil; drva trde 7 gld. mehke 5 gld.

Eksekutivne dražbe.

7. rožnika. Mat. Križman (1) iz Fužin (721) v Žuženperku; Matja Hrovat (1) iz Tolčan (845) v Žuženperku; Leopold Požlep (3) v Kranji.

8. rožnika. Anton Poljšak (1) iz Erzelja (980) v Vipavi; Franc Pintar (3) iz Starega Dvora, v Loki; Neža Rondič (1) iz Slapa (150) v Vipavi; Andrej Cerkovnik (1) iz srednje Belc (2518) v Kranji.

9. rožnika. Marija Jerele (1) iz Jermanvrha (100) v Krškem; Matej Žnidaršič (1) iz Begunj (1055) v Logatcu; Franc Maček (1) iz Broda (9243) v Logatcu; Jože Košir (3) iz Borovnice, na Vrhnikih; Jernej Maslo (1) iz Broda (5715) v Logatcu; Meta Milavec (3) iz Cirknice (3575) v Logatcu; Jaka Švigelj (3) iz Dolenje vasi (2770) v Logatcu; Anton Pirec (1) iz Velikega Mražovega (1810) v Krškem; Homanova zapuščin (1) iz Cirkelj (295) v Kranji; Martin Marušič (1) iz iz Dolge Rake (1155) v Krškem; Luka Kalčič (1) v Tržiču (890); Jože Povhe (1) iz Arta (1980) v Krškem; A. Bučar (1) v Ljubljani (569); Jur Šušteršič (3) iz Jezera (5276) v Ljubljani; Franc Strežek (1) iz Malega Vrha (830) v Ljubljani; Matija Jankovič (3) iz Matenje (2483) v Ljubljani; Jože Čivha (3) iz srednje Gorice, v Ljubljani; Janez Stebljaj (2) iz Zapotoka (1435) v Ljubljani; Anton Facija (3) iz Jakovice (5430) v Logatcu.

10. rožnika. Anton Pajk (3) iz Drage v Zatični; Anton Valjavec (1) iz Svirč (4230) v Krškem; Jože Kastelic (1) iz Brezovega Dola (1067) v Žuženperku.

11. rožnika. Matej Klančar (1) iz Volčjega potoka (600) v Kamniku; Matej Mekinda (1) iz Cirknice (3889) v Logatcu; Andrej Humer (1) iz Tuhinja (2510) v Kamniku; Andrej Mahorič (1) iz Studena (8580) v Loki; Janez Bilec (2) v Bistrici (4800); Franc Starec (1) v Bistrici (1000); Anton Čeligoj (1) iz Parja (1400) v Bistrici; Marija Strle (1) iz Prema (2675) v Bistrici.

12. rožnika. Primož Kovač (3) iz Pakla (7830) na Vrhnikih; Jože Šinkovec (1) iz sp.

Dul (2130) v Krškem; Jože Prijatelj (1) iz Mražovega (450) v Krškem; Neža Pevec (1) iz Močvirja (1700) v Krškem; Jakob Petek (1) v Ribnici (60); Jernej Petkovšek (1) iz Tomišlja (1345) v Ljubljani; Janže Daničič (1) iz Jermanvrha (40) v Krškem; Franc Zadnikar (2) iz Dobrove (2048) v Ljubljani; Štefan Mikolič (1) iz Travnika (2110) v Ribnici; Janez Jeras (1) iz Arta (1465) v Krškem; Jože Piškur (3) iz Pijave gorice (3847) v Ljubljani; Jože Pirman (1) iz Zaboršta (30) v Krškem; Janez Fabijančič (1) iz gorenje Radole (60) v Krškem.

Vis. čast. gosp. cerkvenim predstojnikom

se priporoča in ponuja za službo orglavca in cerkovnika izurjen organist blizo 40 l. star, prost in tudi v sadjereji zveden, ki je take službe že več let opravljal. Več se izve pri opravništvu „Slovenca.“

Wilhelmov
rimski, skušeni in pravi
flašter
zoper
rane, opekline
in
ozeblino.

Ta flašter je od cesarja potrjen. Posebno dober je ta flašter pri globokih in razpetih ranah, pri bulah in bezgavkah, pri zastaranih in odprtih bulah na nogah, pri skelečnih izpuških, pri črvu v prstu, pri bolnih in vnetih prsih, pri opeklinah, otiskah in ozeblinah, pri kurjih očesih, če iz nog teče itd. Ena škatlica velja 40 kr. Pošiljam zmirom po dve škatli za 1 gl. z zavitkom vred.

Ta flašter izdelujemo le jaz (13)

Franc Wilhelm,
lekar v Neunkirchen pri Dunaju.
Na prodaj pa ga ima tudi
Peter Lasnik v Ljubljani.

V čitalnični gostilnici v Ljubljani:
Odslej
Puntigamsko marcno pivo.
Val. Gerčar,
gostilničar.

Petelinov Janez.

Povestica iz ne še preteklih časov.

Ta v „Slovenca“ priobčena povest iz domačega življenja je zdaj prišla na svitlo v posebni 160 strani debeli knjižici in se dobiva pri Jak. Aléšovcu v Ljubljani (ključarske ulce št. 3) mehko vezana po 40 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih pa naroči najmanj 5, ne plača nič poštnine.

Razon te knjige se pri Jak. Aléšovcu, dobiva dokler je še kaj iztisov:

Ljubljanske slike. Podoba ljubljanskega svetá pod drobnogledom. Mehko vezane po 60, trdo vezane po 70 kr.

Nemški ne znajo. Burka v enem dejanju. Mehko vezana 30 kr.

Telegrafske denarne cene 3. junija.

Papirna renta 72.10 — Srebrna renta 73.10 — Zlata renta 88.35 — 1860letno državno posojilo 130.25 Bankine akcije 832 — Kreditne akcije 297.75 — London 117.80 — — Ces. kr. cekini 5.60. — 20-frankov 9.43

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.